

FRÁSÖGN

af 21. þingmannaráðstefnu Eystrasaltssvæðisins í Pétursborg 26.-28. ágúst 2012

Þingmannaráðstefna Eystrasaltssvæðisins, Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC), var haldin í Pétursborg 26.-28. ágúst sl. undir yfirskriftinni „Orka, vistfræði og félagsleg velferð: Samstarf um sjálfbæra þróun á Eystrasaltssvæðinu.“ Af hálfu Íslandsdeildar Norðurlandaráðs sóttu ráðstefnuna Helgi Hjörvar formaður og Álfheiður Ingadóttir, auk Lárusar Valgarðssonar ritara. Helstu mál til umfjöllunar voru grænn hagvöxtur, mansal og ástand Eystrasaltsins. Þá urðu einnig umræður um ávarp hvítússnesks þingmanns og Pussy Riot málið, þó hvorugt hafi verið á dagskrá ráðstefnunnar.

Sænski þingmaðurinn Cecilie Tentefjord-Toftby kynnti áfangaskýrslu starfshóps um grænan hagvöxt og orkusparnað. Starfshópurinn, sem tók til starfa árið 2011, hefur að markmiði að leggja fram tillögur um aðgerðir á Eystrasaltssvæðinu sem fella má inn í ályktanir ráðstefnunnar á þessu ári og því næsta. Að þessu sinni lagði starfshópurinn fram sex tillögur, þar á meðal um aukið samstarf orkumálaráðherra Eystrasaltssvæðisins, um bindandi markmið ríkja í orkusparnaði, um græn innkaup opinbera geirans og um fjármögnun frumkvöðlastarfsemi um grænan hagvöxt og orkusparnað.

Þá kynnti annar sænskur þingmaður, Johan Linander, skýrslugjafi um mansal, ásamt norska þingmanninum André Oktay Dahl, áfangaskýrslu þeirra, en þeirra vinna fylgir í kjölfarið á framlagi starfshóps um mansal á árunum 2010-2011. Í skýrslu tvímenningsanna kom fram að þeir hafi ritað bréf og fengið svör ríkisstjórna Eystrasaltssvæðisins til að fylgja eftir ályktunum ráðstefna síðustu tveggja ára varðandi mansal og átt fund með sérstökum samræmingarfulltrúa Svíþjóðar í baráttunni gegn mansali, Kajsa Wahlberg. Í svörum ríkisstjórnanna kom meðal annars fram að ríkin halda skrár yfir mansalsmál, að löggjöf ríkjanna um mansal er víða í endurskoðun eða hefur nýlega verið endurbætt og að áhersla sé lögð á að rekja slóð hagnaðar af mansali til bakhjarla þess og gera hagnaðinn upptækan. Einnig upplýsti Kajsa Wahlberg skýrslugjafana um nýjar hliðar mansals, þar á meðal stuld á persónuupplýsingum í því formi að skrá fyrirtæki, stofna bankareikninga, kaupa vörur, skrá símaáskrift eða sækja um styrki í annars nafni, til viðbótar við auknar þvinganir til þjófnaðar, svika og betls.

Margar af liðum ályktunar þingmannaráðstefnunnar fjölluðu með beinum hætti um ástand Eystrasalts, umferð um það, byggt á umfjöllun ráðstefnunnar. Meðal þess sem kallað var eftir hjá ríkisstjórnnum Eystrasaltssvæðisins og öðrum hagsmunaaðilum var vinna við að uppræta frárennslismengun, þróun rauntímaupplýsingagjafar um sjóferðir og þróun rafrænnar siglingatækni með það að markmiði að auðvelda stjórnun siglinga og auka viðbragðshæfni við óhöppum, aukið samstarf sjóflutningsfyrirtækja til að fyrirbyggja og minnka líkur á óhöppum og skipstrandi og auknar aðgerðir til að stuðla að sameiginlegri svæðisbundinni nálgun við að fyrirbyggja og bregðast við hættum og neyðartilvikum á sjó og á landi, sem og stuðla að rannsóknnum og þróun tækni varðandi olíumengun.

Í einum af liðum ályktunarinnar er kallað eftir stuðningi við og vernd umburðarlyndis, gagnkvæmrar virðingar og málfrelsis, og bættrar stöðu mannréttinda á Eystrasaltssvæðinu og nágrenni þess, en nokkrar umræður urðu á ráðstefnunni um málfrelsi með skírskotun til Pussy Riot málsins. Við umræðuna undirstrikuðu norrænir og þýskir þingmenn mikilvægi málfrelsis sem hluta af lýðræðislegum leikreglum. Kimmo Sasi, forseti Norðurlandaráðs, og Silvia Modig, varaforseti Norðurlandaráðs, voru þar á meðal. Bent var á að skylda þingmanna væri að verja málfrelsið sem grundvallarmannréttindi og að tveggja ára fangelsisdómur yfir meðlimum rússnesku hljómsveitarinnar Pussy Riot fyrir andófsgjörning sinn gegn Pútín í rússneskri kirkju fyrir á árinu, væri úr samhengi við það. Álfheiður Ingadóttir sagði við umræðuna að þó flestir teldu að helsta samtímaögnin væri hryðjuverkastarfsemi þá ættu borgaraleg réttindi undir vök að

verjast og óvægin viðbrögð hins opinbera við gagnrýni og umræðu væru bein ógn við lýðræðið. Valentina Pivnenko, forseti þingmannaráðstefnu Eystrasaltssvæðisins og þingmaður í rússnesku Dúmuni, svaraði því til að rússneskir dómstólar væru sjálfstæðir og að Pussy Riot hefði hlotið dóm fyrir andmenningarlegt athæfi og óspektir.

Þá urðu einnig snarpar umræður í upphafi ráðstefnunnar um dagskrá hennar, af því tilefni að stuttu fyrir ráðstefnuna var Mikhail Orda, þingmanni Þjóðþings Hvíta-Rússlands, bætt á skrá frummælenda. Sænskir og danskir þingmenn gerðu athugasemd við síðbúnar breytingar á dagskrá en féllust á þær með því skilyrði að Orda mundi aðeins tala um dagskrárefnið: orkunýtingu og grænan hagvöxt. Þýskir og pólskir þingmenn aftóku með öllu að Orda tæki til máls og Álfheiður Ingadóttir, sem benti líka á að dagskrá hefði verið breytt mjög seint, tók undir sjónarmið um að ekki væri hægt að ganga til dagskrár fyrir en hún hefði verið endanlega ákveðin. Valentina Pivnenko sagði í því sambandi að Rússland sem gestgjafi réði hverjum það byði á ráðstefnuna og að þinginu í Hvíta-Rússlandi hefði verið boðið á hana. Fulltrúi Póllands lagði til að gengið yrði til atkvæða um dagskrárbreytinguna og var það gert. Í henni studdu aðeins rússnesku þingmennirnir dagskrárbreytinguna og var fulltrúi hvítrússneska þingsins tekinn af mælendaskrá. Við svo búið spurði Pivnenko hvort andstaða ráðstefnugesta snerist gegn þingmanninum Orda eða öllum fulltrúum Þjóðþings Hvíta-Rússlands og var svarað að hún sneri að öllum fulltrúum þess þings. Að því loknu var gengið til dagskrár.

Næsta þingmannaráðstefna Eystrasaltssvæðisins verður í Þärnu í Eistlandi 25.-27. ágúst 2013.

Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar Norðurlandaráðs og á vefsvæðinu www.bspc.net.